

# Sentenca: Visoki trgovački sud Republike Hrvatske

## Prestanak prava stečenih ovrhom ili osiguranjem

### Zbirni podatci

**Broj odluke:** Pž 7842/2014

**Datum odluke:** 05.07.2017

Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO

### Pravna podloga

Članak 97. Stečajnog zakona (Narodne novine, broj 44/96, 161/98, 29/99, 129/00, 123/03, 197/03, 187/04 i 82/06)

### Sentenca

Založno pravo koje je stečeno na nekretninama stečajnog dužnika nakon podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka, prestaje kao razlučno pravo po samom zakonu otvaranjem stečajnog postupka.

### Tekst

Predmet spora je zahtjev tužitelja da se utvrdi kako je po sili zakona prestalo tuženikovo založno pravo na nekretninama upisanim u zk.ul. ..., podulošci br. ... k.o. S. N., koje je on stekao u vlasništvo od društva R. d.d., a to na temelju odredbe čl. 97. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj 44/96, 161/98, 29/99, 129/00, 123/03, 197/03, 187/04 i 82/06; dalje: SZ) s obzirom na to da je založno pravo na predmetnim nekretninama tuženik stekao nakon podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka nad društvom R. d.d. Zbog toga, tužitelj zahtijeva da se izvrši brisanje tog založnog prava u zemljišnim knjigama. Također, tužitelj zahtijeva i da se utvrdi kako je i upis založnog prava na predmetnim nekretninama nevaljan i ne proizvodi pravne učinke.

Iz stanja spisa proizlazi sljedeće:

- da je na prijedlog tužitelja Općinski sud u Sesvetama donio rješenje poslovni broj Ovr-3379/06 od 7. prosinca 2006. o osiguranju novčane tražbine prisilnim zasnivanjem založnog prava na nekretninama u vlasništvu društva R. d.d. (list 27. - 29. i 34. - 35. spisa)
- da je rješenje Općinskog suda u Sesvetama poslovni broj Ovr-3379/06 od 7. prosinca 2006., zaprimljeno u Zemljišnoknjižni odjel tog suda radi uknjižbe 3. travnja 2007. (list 89. spisa)
- da je Općinski sud u Sesvetama rješenjem poslovni broj Z-1961/07 od 13. lipnja 2007. dopustio uknjižbu prava zaloga na predmetnim nekretninama (list 9. spisa)
- da je prijedlog za otvaranjem stečajnog postupka nad društvom R. d.d. podnesen 28. ožujka 2007., dok je rješenje o otvaranju stečajnog postupka Trgovački sud u Zagrebu donio 25. svibnja 2007.
- da je tužitelj nakon gore navedenog, 2009. godine stekao pravo vlasništva nad predmetnim nekretninama (list 62. - 88. spisa).

Odredbom čl. 97. SZ-a propisano je da ako stečajni vjerovnik tijekom posljednjih 60 dana prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnoga postupka ili nakon toga sudskom ovrhom ili prisilnim sudskim osiguranjem stekne koje razlučno ili slično pravo na imovini dužnika koja ulazi u stečajnu masu, to pravo otvaranjem stečajnoga postupka prestaje, odnosno postupak u tijeku se obustavlja.

Odredbom čl. 311. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“ broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00 i 114/01; dalje: ZV) propisano je da se prisilno sudsko založno pravo osniva na temelju odluke suda donesene u postupku prisilnog osiguranja tražbine. Zakonske odredbe koje uređuju sudski postupak osiguranja novčanih tražbina određuju pretpostavke pod kojima sud može odlučiti da se osnuje prisilno založno pravo (stavak 1.) Na temelju odluke iz stavka 1. tog članka osniva se prisilno sudsko založno pravo na način koji određuju zakonske odredbe o ovrsi i prisilnom osiguranju (stavak 2.).

Nadalje, odredbom čl. 259. st. 1. Ovršnog zakona („Narodne novine“ broj 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08; dalje: OZ) propisano je da se na nekretnini upisanoj u zemljišnoj knjizi založno pravo zasniva uknjižbom.

Sukladno odredbi čl. 311. st. 1. i 2. ZV-a i čl. 259. st. 1. OZ-a, tuženik je stekao založno pravo na predmetnim nekretninama uknjižbom 13. lipnja 2007. Naime, kao što to pravilno ukazuje i tužitelj u žalbi, rješenje Općinskog suda u Sesvetama poslovni broj Ovr-3379/06 od 7. prosinca 2006. je pravna osnova stjecanja (titulus), a na temelju kojeg je doneseno rješenje Zemljišnoknjižnog odjela istog suda poslovni broj Z-1961/07 od 13. lipnja 2007. kojim se dopušta uknjižba založnog prava, kao zakonom određenim načinom stjecanja tog prava (modus).

Stoga, suprotno zaključku prvostupanjskog suda, za ocjenu osnovanosti dijela tužbenog zahtjeva u smislu odredbe čl. 97. SZ-a nije relevantno što je 7. prosinca 2006. Općinski sud u Sesvetama donio rješenje poslovni broj Ovr.3379/06 o osiguranju novčane

tražbine prisilnim zasnivanjem založnog prava na predmetnim nekretninama, već kada je stečeno založno pravo.

Budući da je prijedlog za otvaranje stečajnog postupka nad društvom R. d.d. podnesen 28. ožujka 2007., u čijem vlasništvu su u to vrijeme bile predmetne nekretnine, te da je tuženik kao njegov stečajni vjerovnik 13. lipnja 2007. stekao založno pravo na tim nekretninama, koje pravo je svakako razlučno pravo, to je sukladno odredbi čl. 97. SZ-a otvaranjem stečajnog postupka 25. svibnja 2007. došlo do prestanka razlučnog prava ex lege.

Zato je valjalo na temelju odredbe čl. 373. t. 3. ZPP-a odlučiti kao u točki I. podtočka 1. i 2. izreke ove presude. (...)

- I - Gzz-54/01-2

REPUBLIKA HRVATSKA  
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE  
Z A G R E B

Broj: Gzz-54/01-2

R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske u Zagrebu u vijeću sastavljenom od sudaca Stanka Jesenkovića kao predsjednika vijeća, te Damira Mratovića, Ivke Zlokić, dr. Ivana Kaladića i Davorke Lukanović-Ivanišević kao članova vijeća, u ovršnom predmetu ovrhovoditelja B. V. iz Đ., zastupanog po punomoćniku K. H., odvjetniku iz Đ., protiv ovršenika R. d.d. u stečaju iz Đ., radi namirenja novčane tražbine prodajom nekretnina, rješavajući zahtjev za zaštitu zakonitosti državnog odvjetnika R. H. od 20. veljače 2001. godine, a zaprimljenog na sudu 21. veljače 2001. godine broj G-DO-62/01, protiv pravomoćnog rješenja Županijskog suda u Osijeku od 28. prosinca 2000. godine broj Gž-3094/00 kojim je preinačeno rješenje Općinskog suda u Đakovu od 23. studenog 2000. godine broj Ovr-1910/99, u sjednici održanoj dana 2. listopada 2001. godine,

r i j e š i o j e:

Zahtjev za zaštitu zakonitosti se prihvaća, te se ukidaju rješenja Općinskog suda u Đakovu od 23. studenog 2000. godine broj Ovr-1910/99 i rješenje Županijskog suda u Osijeku od 28. prosinca 2000. godine broj Gž-3094/00 u dijelu odlučivanja o prijedlogu ovršenika za obustavu ovrhe pa se u tom dijelu predmet vraća sudu prvog stupnja na ponovno suđenje.

Obrazloženje

Rješenjem suda prvog stupnja odbijeni su prijedlozi ovršenika za obustavu i odgodu ovrhe.

Rješenjem suda drugog stupnja prihvaćena je žalba ovršenika pa je gore navedeno rješenje suda prvog stupnja ukinuto time da su ukinute sve provedene ovršne radnje, a ovršni postupak je obustavljen.

Državni odvjetnik Republike Hrvatske podigao je zahtjev za zaštitu zakonitosti protiv drugostupanjskog rješenja a iz razloga pogrešne primjene materijalnog prava. Predložio je da se pobijano rješenje suda drugog stupnja preinači tako što bi se odbila žalba ovršenika a rješenje suda prvog stupnja potvrdilo.

U odgovoru na zahtjev za zaštitu zakonitosti stečajni upravitelj ovršenika usprotivio se ovome pa je predložio da se zahtjev za zaštitu zakonitosti odbije i potvrdi rješenje suda drugog stupnja.

Zahtjev za zaštitu zakonitosti je osnovan.

U postupku suda prvog stupnja utvrđeno je da je rješenjem o ovrsi od 15. lipnja 1999. godine odlučeno o prisilnom namirenju novčane tražbine ovrhovoditelja prodajom nekretnine ovršenika, s time da je upis zabilježbe ovrhe izvršen u zemljišnim knjigama sa danom 20. srpnja 1999. godine.

Nadalje je utvrđeno da je dana 31. srpnja 1999. godine podnesen prijedlog za otvaranje stečajnog postupka nad ovršenikom, te da je 27. kolovoza 1999. godine taj stečajni postupak otvoren rješenjem Trgovačkog suda u Osijeku St-51/99.

Povodom prijedloga ovršenika za obustavom ili odgodom ovrhe radi, nad ovršenikom otvorenog stečajnog postupka, sud prvog stupnja je taj prijedlog odbio (uključujući i prijedlog za odgodu ovrhe), smatrajući da se ovrha, sukladno čl. 97. Stečajnog zakona («Narodne novine», broj 44/96 i 29/99 – dalje SZ)

može nastaviti, jer da je ovrhovoditelj stekao svojstvo razlučnog vjerovnika i to već donošenjem rješenja o ovrsi dana 15. lipnja 1999. godine.

Sud drugog stupnja ovo je rješenje suda prvog stupnja preinačio i ovrhu obustavio, smatrajući da je ovrhovoditelj stekao razlučno pravo tek upisom zabilježbe namirenja u zemljišne knjige, tj. tek dana 20. srpnja 1999. godine, zbog čega da mu je to pravo, a pozivom na čl. 97. SZ prestalo, čime je ovrhovoditelj izgubio svojstvo razlučnog vjerovnika, zbog čega se ovrha ne može nastaviti, a do namirenja može doći samo po pravilima stečajnog, a ne ovršnog prava.

Zahtjevom za zaštitu zakonitosti se smatra da je razlučno pravo ovrhovoditelj stekao onda kada su stečeni uvjeti za upis zabilježbe ovrhe, a to da je danom donošenja rješenja o ovrsi 15. lipnja 1999. godine, a ne tek upisom zabilježbe u zemljišne knjige 20. srpnja 1999. godine. Stoga se smatra da postoje uvjeti da se ovrha nastavi budući da razlučno pravo ovrhovoditelja, otvaranjem stečajnog postupka nad ovršenikom, nije prestalo po čl. 97. SZ.

U odgovoru na zahtjev za zaštitu zakonitosti stečajni se upravitelj ovršenika priklanja mišljenju suda drugog stupnja tj. smatra se da je razlučno pravo prestalo.

Odredbom se iz čl. 97. SZ propisuje kada stečeno razlučno pravo ovrhom može prestati za slučaj otvaranja stečajnog postupka. Tako se propisuje da to pravo otvaranjem stečajnog postupka prestaje, ako stečajni vjerovnik tijekom posljednjih 30 dana prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka ili nakon toga sudskom ovrhom ili osiguranjem stekne koje razlučno ili slično pravo na imovini dužnika koja ulazi u stečajnu masu.

Prema tome, za prosudbu činjenice da li je stečeno pravo odvojenog namirenja – razlučno pravo ovrhovoditelja prestalo, valja utvrditi sa kojim je trenutkom ono stečeno.

Odredbom iz čl. 79. st. 1. Ovršnog zakona ("Narodne novine", broj 57/96 – pročišćeni tekst i 29/99 – dalje OZ) propisano je u st. 1. da će sud po službenoj dužnosti čim donese rješenje o ovrsi, zatražiti da se u zemljišnoj knjizi upiše zabilježba ovrhe i da (st. 2.) tom zabilježbom ovrhovoditelj stječe pravo da svoju tražbinu namiri iz nekretnine (pravo na namirenje) i u slučaju da treća osoba kasnije stekne vlasništvo te nekretnine. Stavkom 6. iste zakonske odredbe propisuje se da ovrhovoditelj koji je predložio ovrhu, a nije prije stekao založno pravo, stječe zabilježbom ovrhe pravo da se iz nekretnine namiri prije osobe koja na toj nekretnini kasnije stekne založno pravo ili pravo na namirenje.

Prema tome, zabilježbom ovrhe u zemljišnim knjigama stječe se mogućnost odvojenog namirenja ovrhovoditelja prema pravilima ovršnog, a ne stečajnog prava, za slučaj otvaranja stečajnog postupka nad ovršenikom.

Međutim, valja utvrditi kada su po propisima zemljišnoknjižnog prava nastali pravni učinci zabilježbe.

Naime, pravni učinak zabilježbe ovrhe nastaje kada prijedlog – nalog suda za upis stigne zemljišnoknjižnom sudu što se u zemljišnim knjigama evidentira zemljišnoknjižnom plombom u smislu čl. 98. Zakona o zemljišnim knjigama («Narodne novine», broj 91/96 – dalje ZZK), ali svakako ovo pod pretpostavkom da ovaj upis bude odobren po zemljišnoknjižnom sudu (čl. 70. st. 2. ZZK).

Iz podataka u spisu i priloženog zemljišnoknjižnog izvotka (list 41 spisa) nisu vidljivi ovi podaci. Potrebno je zato ovu činjenicu utvrditi i onda ovisno o njoj ponovno odlučiti da li je stečeno razlučno pravo ovrhovoditelja ovrhom, prestalo otvaranjem stečajnog postupka po čl. 97. SZ, ili se ovrha može i dalje nastaviti.

Kako se ovim pitanjima na ovakav način nižestupanjski sudovi nisu bavili valjalo je zato prihvatiti zahtjev za zaštitu zakonitosti i nižestupanjska rješenja ukinuti te predmet u dijelu odlučivanja o obustavi (a ne odgodi) ovrhe, vratiti sudu prvog stupnja na ponovno suđenje.

Tako je odlučeno kao u izreci ovog rješenja pozivom na odredbu iz čl. 408. st. 2. u svezi s čl. 395. st. 2. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91, 91/92 i 112/99).

U Zagrebu, 2. listopada 2001. godine.

Predsjednik vijeća:  
Stanko Jesenković, v. r.